

begrip

moslims

christenen

Nr 50 mei/juni '80

DE NURDSCHULUK-BEWEGING IN

"Begrip"

abt.p.j. f 15.--

losse nrs f 2.25

giro 815474 t.n.v.P.

Backx,penn.meester

DE DUITSE BONDSREPUBLIC

M.S. Abdullah

Wüstelaan 80

2082 AD SANTPOORT

Ten geleide

Nurdschuluk is de Duitse schrijfwijze van het Turkse woord "Nurculuk". Het artikel waar we dit nummer aan wijden is van M.S. Abdullah en is verschenen in CIBEDO-texte nr.2 van maart 1980. Met toestemming van de redactie van CIBEDO (Christlich-Islamische Begegnung-Dokumentations-leitstelle, 5000 Köln I, Ursulaplatz 29) geven we in dit nummer de Nederlandse vertaling er van.

Het artikel is gebaseerd op gegevens van de Nurculuk-beweging zelf.

Het is vanzelfsprekend dat met de massale migratie van Turken naar West-Europa ook geestelijke stromingen vanuit Turkije meegekomen zijn, met name in de Bondsrepubliek waar 1.1/4 miljoen Turken verblijven. In beperkter mate zullen we diverse stromingen elders in Europa aantreffen.

Een van die geestelijke stromingen is de Nurculuk-beweging. Nurculuk zou omschreven kunnen worden als: een gemeenschap van dragers van het licht; waaronder verstaan wordt licht, uitstralend van de Koran. Deze stroming behoort tot de Soennitische richting van de Islam.

P. Backx

DE NURDSCHULUK-BEWEGING

M.S. Abdullah .

1. INLEIDING

De Nurdschuluk-beweging (Jamâ'at un-Nûr) in de Bondsrepubliek is een van die islamitische groeperingen, die in de laatste maanden zeer veel openbare kritiek ondervonden hebben. Men verwijt de beweging, dat ze "oerconservatief", "fascistisch gekleurd", "anti-democratisch" en "in Turkije verboden" is.

Ofschoon de beweging bijvoorbeeld geen Koran-scholen onderhoudt en ook geen Koran-cursussen organiseert, werd ze er in 1975/76 van beschuldigd, tot de voornaamste organisatoren daarvan te behoren. Wat wel in de eerste plaats hieraan toe te schrijven is, dat haar leden zich "leerlingen" noemen.

Nadat het tijdelijk rustig rond de beweging was geworden, begonnen de aanvallen weer, toen in de herfst van 1979 bekend werd, dat de Nurdschuluk zich bij het voorstel van andere islamitische groepen om erkenning van de Islam als rechtspersoon van het openbare recht, aangesloten had. Zo schreef het nieuwsblad DE SPIEGEL:

"De Süleymanncilar-beweging voelt zich als drager van de vrome vernieuwing geroepen. Deze in Turkije verboden secte wil van staatswege de wettige gelijkstelling met de grote christelijke kerken en de aanhangers van de joodse eredienst bereiken. Aangesloten hebben zich ook de oerconservatieve Nurdschuluk-godsdienstgroep, die een terugkeer naar het systeem van de kaliefen eist en ook de joegoslavische moslims met ongeveer 120.000 leden". (Der Spiegel, "Islam. Wahre Quellen", Nr. 53, vom 31.12.1979).

Daarentegen schrijft de sociaaldemokratische BERLINER STIMME:

"De vierde richting is de Risale-i-Nur-beweging, mystiek in de eredienst, onpolitiek en liberaal. Zij heeft "besloten de Islam in het Westen aan te bieden". In Berlijn heeft zij drie moskeeën, een uitgeverij en gebedsruimten in beide universiteiten. Zij bieden als dienst de "onafhankelijke islamitische gemeentedienst" aan, die voor alle groepen ruimten ter beschikking stelt, "zolang ze niet aan politiek doen". Omdat deze richting niet strikt "tegen het Westen" is, biedt zij zich als gesprekspartner aan". (BERLINER STIMME, "Die Angst entlässt ihre Kinder, vom 26. Januar 1980).

Het chronologische verband tussen de tegen de Nurdschuluk-beweging gerichte perscampagne (s.a. "Ticanilik-Nurculuk", DGB-Haberler-Informationsblatt für türkische Arbeitnehmer in der Bundesrepublik - Nr. 12/1979) en het door haar ondersteunde voorstel tot erkenning van de Islam als rechtspersoon van het openbare recht, doet op zijn minst vermoeden, dat er invloedrijke groeperingen zijn, die deze erkenning tot elke prijs willen verhinderen.

De tegenstanders of mensen, die kritiek hebben op deze erkenning beroepen zich er graag op, dat de handelwijze van de godsdienstige islamitische groeperingen in de Bondsrepubliek niet met de turkse grondwet en wetgeving in overeenstemming is. Daarbij is op te merken, dat de godsdienstige gemeenschappen in Turkije onder de controle en het toezicht van de staat vallen, d.w.z. dat de staat door een bijzonder bestuursorgaan, de "Diyanet Isleri Bakanligi",

direct invloed heeft op de godsdienstige gemeenschappen. Gemeenschappen, die zich tegen deze contrôle verzetten, worden als illegaal beschouwd. Dat gaat zover, dat dit bestuursorgaan ook in het geldigheidsgebied van de grondwet voor godsdienstige belangen van de Islam bevoegd is. Zo verklaart de gevolmachtigde voor godsdienstige kwesties van de turkse ambassade in Bonn, Lütfi Sentürk, in een gesprek met het tijdschrift JUNGE KIRCHE: "Als de Islam in de Bondsrepubliek een openlijk erkende godsdienst wordt, dan worden de belangen van de Islam door officiële vertegenwoordigers uit Turkije behartigd. Als wij (d.w.z. de ambassade) de godsdienstige colleges voor het bestuur opgericht hebben, vertegenwoordigen zij de Islam in de Bondsrepubliek." (JUNGE KIRCHE, "Die islamische Glaubensgemeinschaft in der Bundesrepublik," Nr. 1/1980, Seite 18ff.)

Daarentegen zijn de godsdienstige gemeenschappen in de Bondsrepubliek vrij. De staat heeft in samenwerking en in overleg met de kerken en gemeenschappen met een wereldbeschouwing kaders met voorwaarden opgesteld, waarbinnen zij zich vrij kunnen bewegen. Contrôle en inmenging van staatsorganen gebeurt niet. Zou dus de Islam in Duitsland in het openbaar wettig erkend worden, dan zou Turkije voor het buitengewone verschijnsel staan, dat een ook door turkse staatsburgers gedragen gemeenschap buiten de staatsgrenzen over veel grotere godsdienstige rechten zou kunnen beschikken dan in het binnenland.

Hier kan de reden te zoeken zijn, waarom de kemalistische en extreem linkse groeperingen zich zo heftig tegen de gerechtelijke erkenning van de Islam door de Duitse staat verzetten; want de met het laïcisme nauw verbonden "verdringing van de godsdienst uit het openbare leven" geldt voor hen als een van de belangrijkste verworvenheden van de kemalistische revolutie.

De krantenberichten maken in hun tegenstrijdigheid echter ook duidelijk, dat de personen en instituten, die daarvoor zorgen, overvraagd zijn, wanneer het over de beoordeling en invoering van de islamitische groeperingen in de Bondsrepubliek gaat. Met de verwijzing naar het "Lexikon der islamischen Welt" kan men bovendien nauwelijks iets beginnen, als daar over het onderwerp Nurdschuluk staat: "Bepaalde Naksbendi-groepen gelden als actief antikemalistisch; de Naksbendi tak Mâlidiye wordt in verband gebracht met de Murculuk, die sinds 1952 krachtig ontwikkelde beweging rond Bediüzzaman Said Nursi" (Lexikon der islamischen Welt, Band 3, Stichwort "Türkei", Seite 143, Kohlhammer, Stuttgart 1974).

2. GESCHIEDKUNDIG OVERZICHT

De Nurdschuluk-beweging (Nurculuk = gemeenschap van de lichtdragers; licht staat voor verlichting, die van de Koran uitgaat), gaat terug op de turkse korangeleerde Said Nursi, die door zijn aanhangers, de "Talaba un-Nûr" (leerlingen van het licht) als Bediüzzaman (scheppende geest van de tijd) vereerd wordt.

Said Nursi werd in het jaar 1873 in Nurs, in Oost-Turkije geboren. De overlevering verhaalt, dat hem vanaf zijn negende levensjaar de grondkennis van de Islam door zijn oudere broer Abdullah bijgebracht werd. De jonge Said bezocht in deze tijd de Koran-school van Mullah Mohammad Amin in Tagh. Later liep hij naar de korange-

leerge Syed Nur Muhammad over. Gedurende deze tijd correspondeerde Said Nursi met talrijke bekende moskee-predikanten en godsdienstige leiders in Oost-Turkije en volgde op deze wijze een soort "theologische afstandscursus". Het laatst werd hij door Shaikh Mohammad Jalali onderricht.

Said Nursi werd mettertijd zo bekend, dat de gouverneur van Van, Hasan Pascha, hem naar zijn provincie ontbood, om de daar wonende stammen geloofsonderricht te geven. Aan de Horhor-Medresse (godsdienstschool) van Van voerde Said Nursi de eerste onderwijshervorming van Turkije door. Vooral beijverde hij zich voor de stichting van een moderne islamitische hogeschool, naar het voorbeeld van de Al-Azhar-universiteit, in Oost-Turkije. Wel waren de Sultan en het Parlement het tenslotte met zijn plannen eens, deze konden echter door het uitbreken van de eerste Wereldoorlog niet meer gerealiseerd worden.

Reeds in zijn later beroemd geworden preek in de Umayyaden-moskee van Damascus (1911) had Said Nursi op de toestand van de Islam gewezen en daarmee het doel van zijn beweging geschetst. Zijn toen gestelde diagnose luidde: De moslimsche gemeenschap is ziek, zij wordt gekenmerkt door een totale ineenstorting van haar sociale en politieke systeem, door groeiende vijandschap onder de Moslims, door het verwaarlozen van solidariteit in de betrekkingen van de islamitische volkeren onderling, alsook door het aanbidden van het totalitarisme en door groeiend egoïsme. De oplossing van de veelvuldige problemen ziet Said Nursi in een herbezinning op de geloofsbronnen en in de praktijk van een op de Koran georiënteerde levenswijze.

In de eerste Wereldoorlog voerde Said Nursi het bevel over een vrijwilligersregiment, dat uit zijn leerlingen gevormd was. Hij kwam in russische gevangenschap en schreef in Siberië een eerste korancommentaar. Na 2½ jaar lukte het hem te vluchten. Over Petersburg, Warschau en Wenen kwam hij in 1918 in Istanboel terug en kreeg spoedig een benoeming als lid van de "dâr al-hikma al-islâmîya" (Islamitisch huis van de wijsheid = hoogste godsdienstige overheidsorgaan van het osmanische rijk).

In het midden van de twintiger jaren kwam het - zoals Said Nursi eens schreef - "tot een breuk tussen de oude en de nieuwe Said". Hij concentreerde zich voortaan alleen op de Koran als toonaangevende gids van de islamitische gemeenschap. De breuk tussen de "oude en nieuwe Said" leidt echter ook tot onenigheid met Hoestaafa Kemal Pasch (Atatürk), die hem tevoren nog de betrekking van eerste moskee-predikant in Oost-Anatolië aangeboden had. De tegenstellingen tussen de beide mannen waren onoverbrugbaar geworden.

Terwijl de jonge republiek in opdracht van zijn staatspresident de islamitische organisatie-structuur vernietigde, het eigendom van de gemeente confisqueerde, de orden ophief, moskeeën liet sluiten en de geestelijkheid gedeeltelijk bloedig vervolgde d.w.z. de Islam volledig uit het openbare leven van Turkije verbande, kuldigde Said Nursi even openlijk de mening, dat de ondergang van Turkije slechts door een herbezinning op de eigen culturele en sociale waarden, op de eigen door de Islam gevormde identiteit, tegengehouden kon worden. Daarover schrijft het "Risale-i-Nur-Instituut van Amerika":

"Het verzet van Said Nursi tegen de europees georiënteerde hervormingen moet vanuit deze achtergrond begrepen worden. De penetratie van Europa is voor hem in zekere mate het gevolg van de onder de Moslims heersende verhoudingen. Alleen doordat de Moslims zich weer op de Koran bezinnen en hun leven daarop oriënteren, kan de ondergang van de islamitische wereld in een nieuwe vooruitgang veranderd worden" ("Lichter für die Nacht die Zukunft heisst", Berkeley/Cal., 1977).

In het jaar 1925 werd Said Nursi voor 8 jaar naar Barala verbannen. In deze tijd schreef hij zijn hoofdwerk, het "Risale-i-Nur" (verhandelingen over het licht), dat aan de beweging zijn naam geven en het middelpunt van de nieuwe broederschap worden zou.

In 1935 stond Said Nursi opnieuw voor het gerecht. Zoals reeds tevoren werd hij er van beschuldigd de Islam politiek te misbruiken. De aanklacht verwees daarbij naar het "Risale-i-Nur", dat ondanks scherpe censuur van de overheid in de kringen van de leerlingen van Bediüzzaman circuleerde en bestudeerd werd. Het vonnis: opnieuw 8 jaar verbanning; deze keer naar Kastmoun. Verdere processen volgden in 1944, 1948, 1952, 1956 en 1958. In deze tijd groeide het aantal van de leerlingen en de daarmee verbonden uitbreiding van het "Risale-i-Nur" met sprongen. Vanaf de vijftiger jaren konden de geschriften van Said Nursi tenslotte in Turkije openlijk gedrukt en verkocht worden.

In een opdracht van de "democratische partij" aan de hoogste godsdienst-autoriteit stond na de verkiezingen van 1950: "Alle boeken, die door Dediüzzaman Said Nursi geschreven werden, zijn in overeenstemming met de beginselen van de Islam en de Soenna van de profeet. En ze komen overeen met de soennitische Islam. Ze hebben tot doel, de mensen tegen de dreigende ideologische gevaren van deze tijd te beschermen door een juiste verklaring van de verzen van de Koran". ("Badee-uz-Zaman Said Noorsi of Turkey", by Kamal ad-Din Akgun, Milwaukee/USA, 1974, S. 50-51).

Daarentegen bleef de "Republikeinse Volkspartij" ook in 1966 nog bij de van Atatürk overgenomen these: "De boeken van Said Nursi zijn in Anatolië alom verspreid. Ons staan daarom vreselijke dagen te wachten" (s. "Badee-uz-Zaman Said Noorsi", S. 15).

Said Nursi stierf op de 23ste maart 1960 in Urfa. Hij maakte de laatste grote vervolging van zijn leerlingen na de staatsgreep van 27 mei 1960 niet meer mee. Tijdens de verkiezingsstrijd in 1965 werd bijvoorbeeld de "gerechtigheidspartij" door haar politieke tegenstanders beschuldigd: "De gerechtigheidspartij begunstigt het werk van het Risale-i-Nur en volgt de weg van Said Nursi. Dat is het resultaat van de verspreiding van zijn werk in ons hele land. Het doel van de gerechtigheidspartij is, iedere burger tot een aanhanger van de leerstellingen van Said Nursi te maken!" ("Badee-uz-Zaman Said Noorsi", S. 65).

3. DOEL VAN DE BEWEGING

De Nurdschuluk-beweging moet verstaan worden als een godsdienstige hervormingsbeweging, die de moderne technologie en wetenschap met de Islam zou willen verzoenen. Het doel er van is derhalve een herinterpretatie van de Koran in het licht van onze eeuw. De beweging gaat er van uit, dat het "Risale-i-Nur" een logisch en weten-

schappelijk gefundeerd ontwerp voor de beheersing van de huidige problemen en van de uitdagingen biedt, waarmee de Moslims zich in versterkte mate geconfronteerd zien.

Gevraagd naar de missionaire componenten van de beweging meende Mehmet Emin Birnci, lid van het bestuurscollege van de Nurdschuluk in juli 1978 in een gesprek met de "Deutsche Welle", dat de missionaire inzet van Nurdschuluk naar binnen gericht was. Deze instelling komt de beweging heden ten dage vooral in de diaspora ten goede. Hier beschouwt zij het als voornaamste taak de broeders in het geloof te helpen, die met het oog op de wereld van de arbeid, die technisch op hoog peil staat, in sterkere mate geestelijke bijstand nodig hebben, om hun godsdienst de Islam op de juiste wijze te kunnen begrijpen en praktiseren. Bijzondere aandacht wijdt de beweging daarom aan de jeugdige Moslims, waarvan een groot gedeelte het gevaar loopt, tot atheïsme te vervallen, zonder van te voren de kans gehad te hebben, de godsdienst van hun ouders te leren kennen en te keuren: "Ons werk is des te belangrijker, naarmate men er van uit moet gaan, dat de aanwezigheid van de Islam in Duitsland geen voorbijgaand verschijnsel is." Overigens is de Nurdschuluk tegen iedere vorm van proselieten maken en kan ook geen sympathie opbrengen voor een begrip van zending, zoals dat door enige christelijke groepen in praktijk gebracht wordt: "Toch zijn wij vast beslist, de Islam aan het Westen aan te bieden. Ieder van ons is gewoon verplicht, aan mogelijk geïnteresseerden de toegang tot de Koran, tot de Islam vrij te maken". Niet meer en niet minder verstaat de Nurdschuluk-beweging onder zending (DEUTSCHE WELLE, Kirchenfunk, "Moscheen in Deutschland - Die Nurdschuluk-Bewegung", 8. Juli 1978).

4. STRUCTUUR VAN DE ORGANISATIE

De Nurdschuluk-beweging is een vereniging met een open structuur, die gelijkenis vertoont met een orde. Zij draagt het stempel van de soennitische traditie. Er horen op dit ogenblik ongeveer 1,5 miljoen broeders (leerlingen) in 61 landen van de wereld toe. De totale leiding van de beweging ligt binnen de verantwoording van een "werkgemeenschap", broeders met gelijke rechten in Istanboel (Kazim Ismail Gürkan cad. No. 6, Cagaloglu-Istanbul).

De opbouw van de beweging, waarvan de academische capaciteit gemiddeld groot is, gaat van beneden naar boven. De afzonderlijke leerhuizen (Medresen) zijn autonoom en regelen hun zaken zelf. Moeten er beslissingen genomen worden, dan komt de "Mesveret" (adviescollege) bijeen. Tot dit college behoren alle broeders, die op het tijdstip van de bijeenroeping in de Medrese aanwezig zijn. Niemand is uitgesloten.

Internationale belangrijke beslissingen worden in de "Mesveret-i-Nuriyye" in Istanboel genomen. Iedere afzonderlijke Medrese heeft het recht, naar dit college een vertegenwoordiger te zenden.

De beweging houdt in Berkeley/Californië een theologisch instituut in stand (Risale-i-Nur Institute of America, P.O. Box 2192, Berkeley/Cal., 94702 USA). Dit instituut heeft tot taak, de "Risale-i-Nur" in vreemde talen te vertalen en over de hele wereld te verspreiden. Ook het dagblad "Yeni Asya" (Istanbul) en de maandelijkse afleveringen "Kötry" (Istanbul) en "The Light" (Berkeley) versprei-

den de gedachten van Said Nursi.

In Westberlijn heeft Nurdschuluk een Korandrukkerij ("Ittihad Druck- und Verlags-GmbH", Eisenbahnstrasse 16, 1000 Berlijn 36): uitgeverijen van boeken bestaan in Istanboel, Berkeley en in Keulen ("Mihrab-Verlag GmbH", Rolandstrasse 88, 5000 Köln 1). De broeders (leerlingen) zijn verplicht een deel van hun leven, van hun vrije tijd en van hun inkomen aan de beweging ter beschikking te stellen. Ze worden verzocht, zich met het werk van Said Nursi, in het bijzonder met het "Risale-i-Nur" bezig te houden en de daaruit opgedane kennis te gebruiken en verder te verbreiden. Zij gaan bij hun intrede in de gemeenschap geen enkele uiterlijke verplichting aan. Alle regels volgen uit de Koran, de Soenna en uit het werk van Said Nursi. De verplichting tegenover de gemeenschap is een persoonlijke en innerlijke beslissing en omvat o.a. deugden als zwijgzaamheid over de aangelegenheden van een broeder of van de gemeenschap, trouw, oprechtheid en solidariteit tegenover de medebroeders.

5. HET MODEL VAN DE MAATSCHAPPIJ

Said Nursi heeft noch een bijzonder ontwerp van een economisch, noch dat van een politiek model van de maatschappij ontwikkeld. Zijn model houdt zich uitsluitend bezig met de islamitische Renaissance en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor het islamitische maatschappij-systeem.

Volgens het "Risale-i-Nur" probeert de Nurdschuluk-beweging niet alleen het geweten van de afzonderlijke mens te ontwikkelen, maar ook het geweten van de reeël bestaande maatschappij. Het Nur-model gaat er van uit, dat de tegenwoordige maatschappij zich in een ideologische crisis bevindt en daarom een fundamentele verandering en innerlijke stabiliteit nodig heeft. Deze verandering te bewerken is volgens de opvatting van de Nur-school de eigenlijke zending van de Islam in de tegenwoordige tijd. Het Nur-model beschouwt als voorwaarde:

1. de versterking van het geloof door ontwikkeling van het geweten
2. de verschuiving van het werk van de Islam van de afzonderlijke personen naar de verantwoording van groepen (Said Nursi huldigt de opvatting, dat prestaties die de maatschappij veranderen, alleen succes kunnen hebben, als ze in teamwerk verricht worden. Het is weliswaar nodig, dat de afzonderlijke groepen elkaar onderling waarderen, respecteren en samenwerken. Zijn regel: Je mag het recht hebben te zeggen, dat jouw methode de beste weg of juist is. Je hebt echter niet het recht te beweren, dat jouw weg de enig juiste en alleen jouw weg begaanbaar is):
3. Verwezenlijking van de eenheidsgedachte onder de Moslims, in de betrekkingen van de islamitische staten onderling en tenslotte in de samenwerking met andere geloofsgemeenschappen en hier in het bijzonder met de christenen.

Said Nursi gaat er van uit, dat de geestelijke crisis het zwaarst wegende probleem van onze eeuw is. Dat te beheersen betekent, de problemen van de mensheid oplossen. Naar zijn mening kan deze crisis overwonnen worden, wanneer het lukt, de afzonderlijke mens positief en optimistisch te beïnvloeden en te veranderen. Positief veranderen betekent voor hem, de mensen weer beter in staat te stellen te geloven. Dit proces veronderstelt volgens de opvatting van Said Nursi, dat de godsdienst zo verkondigd wordt, dat de mensen zich door deze verkondiging in hun concrete situatie voelen aangesproken.

Moderne geloofsverkondiging en geloofsleer betekent volgens het

"Risale-i-Nur", dat godsdienst en wetenschap een symbiose aangaan. De wetenschap moet volgens godsdienstige maatstaven gemeten worden, terwijl de godsdienst zich moet laten welgevalen met de ogen van de wetenschap bekeken te worden. De taak van de Islam in de tegenwoordige tijd moet dus zijn, godsdienst en wetenschap met elkaar te verzoenen.

5.1. DE STAAT

Said Nursi heeft zich zelf eens een "godsdienstige republiek" genoemd. Aan zijn op de Islam afgestemd staatsmodel liggen drie onmisbare beginselen te gronde: recht, advies en trouw aan de wet. Deze beginselen zijn voor Said Nursi de steunpilaren van een ideale republiek, waarin de instelling "hilâfa" alleen nog de functie van een "president van de republiek" omschrijft. De beslissingen in een islamitische ideaalstaat moeten volgens het Nur-model door volgens de regels door het volk gekozen en voor hun ambt bekwame afgevaardigden genomen worden. Daaruit concludeert Said Nursi, dat de parlementaire democratie het rechtvaardigste en met de Koran overeenkomende maatschappij-systeem is, omdat de rechtspersonen er van door vrije verkiezingen van het volk gekozen worden.

In een islamitische ideaalstaat moeten deugden als liefde, broederschap, solidariteit, samenwerking, moraal, recht, vrijheid en gelijkheid voorrang bezitten en dus nagestreefd worden.

5.2. HET VRIJHEIDSBEGRIIP

Vrijheid betekent volgens het Nur-model, dat iedereen zijn leven volgens zijn persoonlijke behoeften, opvattingen en middelen gestalte kan geven. Volgens de opvatting van Said Nursi kunnen aan de vrijheid alleen door het bestaande recht grenzen gesteld worden. De maatschappij moet aan de ondernemingen wel gelegenheid geven zich vrij te ontplooien, zij moet er echter tegelijkertijd op bedacht zijn te voorkomen, dat door het toestaan van deze ruimte bepaalde groepen in staat gesteld worden, over andere groepen te heersen. Vrijheid betekent volgens het "Risale-i-Nur" juist ook het einde van onderdrukking en uitbuiting. Voor de laatste maal wordt er op gewezen, dat in een vrije maatschappij geen plaats is voor fanatisme en despotisme. Noodzakelijke veranderingen en veranderingen, die afhankelijk zijn van de tijd, van persoonlijke of maatschappelijke aard moeten trapsgewijs en geleidelijk tot stand gebracht worden. Gewelddadige, agressieve en revolutionaire ideeën zijn volgens de opvatting van de Nurdschuluk-beweging niet geschikt, vrijheid in de welbegrepen betekenis toe te staan, te garanderen of te beschermen.

Quellen: S.Kuter/O. Birge: "The Model of Bediüzzaman Said Nursi", Berkeley/Cal., 1977; "Risale-i-Nur" (Muhakamat, S.34; Hutbe-i-Samiye, S. 58.87-88; Munazarat, S. 12-13); Expertise zur Nurdschuluk-Bewegung, Istanbul, Feb.1980.

6. ISLAMITISCHE TRADITIE EN GODSDIENSTIGE DIALOOG

Op de 3de en 4de november van het jaar 1979 vond in de evangelische academie in Rijnland-Westfalen (Huis Ortlohn) in Iserlohn

een eerste samenkomst van islamitische gemeenteliders en christelijke theologen uit Noordrijn-Westfalen plaats. Op dit congres gaven de vertegenwoordigers van de Nurdschuluk-beweging een verklaring van hun visie op de islamitische tradities en de christelijk-islamitische dialoog :

"Onder het begrip 'Islam' vallen drie gebieden van het menselijk bestaan: het geloof (godsdienst); de door de Islam geformuleerde levenswijze en de islamitische ordening van maatschappij en regering. Ofschoon deze drie criteria even belangrijk zijn, staat het geloof bovenaan. Het verbindt de hele islamitische wereld, terwijl de andere criteria voor ieder volk verschillend zijn en ook verschillend aan de dag treden. Ook in de diaspora, waarin wij leven, is het het geloof, dat op de voorgrond van het islamitische leven staat.

Het islamitische geloof daarentegen bestaat uit zes grondartikelen:

- Het geloof in de ene God;
- Het geloof in de profeten van God;
Het geloof aan de goddelijke boeken en geschriften;
- Het geloof aan de jongste dag en de opstanding na de dood;
Het geloof in Gods engelen;
- Het geloof in Gods voorbeschikking.

Uit het naleven van deze grondartikelen ontwikkelen zich die eigenschappen, die een gelovige Moslim onderscheiden:

- De geschiktheid mee te lijden;
- Eerbied voor de overtuigingen van andere mensen;
- Betrouwbaarheid;
- Het in acht nemen van de geboden van God;
- Fatsoenlijkheid in de samenleving met andere mensen en maatschappelijke groepen en het zorgvuldig in acht nemen van de wetten en normen, die de maatschappij, waarin men nu leeft, gesteld heeft.

In de diaspora is op te merken, dat veel van onze broeders in het geloof, vooral van de jongere generatie, aan de godsdienst twijfelen en zich van het geloof afkeren. De oorzaken daarvan zijn volgens onze mening te zoeken in het feit, dat die mensen nooit een voldoende godsdienstige opvoeding genoten hebben. Ten gevolge daarvan vinden zij in de gesecculariseerde wereld de weg niet en lopen gevaar, ten offer te vallen aan het zuivere materialisme en zijn op de voorgrond tredende verleidingen.

Wij zouden U in dit verband enige passages uit het "Risale-i-Nur" willen laten horen, die zich met het geloof aan de jongste dag bezig houden. Zij maken ons probleem duidelijk:

'Ieder mens is een kleine wereld op zich zelf en zijn persoonlijke omgeving - zijn gezin - lijkt op het paradijs. Wanneer nu deze persoonlijke omgeving niet op het geloof aan het hiernamaals berust, zullen de familieleden, naar de graad van hun wederzijdse genegenheid op de duur in psychische conflicten komen, die er toe kunnen leiden, het kleine paradijs in een hel te veranderen. Het komt voor, dat de mens ^{zich} in vergankelijke genoegens en in de buitensporigheid er van probeert te bedwelmen. Hij lijkt op een struisvogel, die niet aan zijn jager kan ontkomen en nu probeert, zich te redden door zijn kop in het zand te steken. Evenzo geloven veel mensen, dat zij de dood, de verwoesting en scheiding uit hun gedachten kunnen verbannen, als zij zich bedwelmen.

Een moeder heeft altijd, als zij haar kinderen in gevaar ziet.

Zo is het ook met de kinderen gesteld, als zij hulpeloos tegenover een ramp staan, die hun ouders, hun broers en zussen treft: Zij worden door angst en verdriet gekweld. Met andere woorden: Het naar de schijn gelukkige leven van een gezin kan door de omstandigheden

en realiteiten van het aardse leven zeer snel verstoord worden. Het aardse leven is dikwijls niet toereikend, om tot echte overgave, echte oprechtheid en dienstvaardigheid te komen.

Anders is het daarentegen gesteld, wanneer het geloof in de toekomstige wereld een vast bestanddeel van de samenleving van het gezin is. In zo'n omgeving bloeien liefde, tederheid, overgave en toegankelijkheid, maar men er van overtuigd is, dat het aardse gezinsleven in de toestand van eeuwige gelukzaligheid zal uitmonden en het samenleven voortduurt, d.w.z. pas door het geloof aan het toekomstige ontstaat in het gezin de toestand van gelukzaligheid.

Iedere stad lijkt op een gezin. Als onder de inwoners het geloof aan het toekomstige leven heerst zullen in plaats van opportunisme, partijdigheid en verscheurdheid karaktereigenschappen zoals oprechtheid, overgave, offerbereidheid, eerbaarheid en andere deugden komen, en ook tevredenheid met de Wil van God en het verlangen naar de toekomstige beloning.

Zonder dit geloof kan het leven van een gemeenschap vernietigd worden. Menselijkheid wordt een masker, waarachter zich de chaos en de onmenselijkheid verbergen. Kinderen worden niet meer tot ijver aangespoord, jonge mensen vervallen tot drankzucht, oude en zwakke mensen worden onderdrukt.'

Het is b.v. een feit, dat mensen, die van de Islam afvallig geworden zijn eerder godloochenaars worden, dan dat zij zich bij een andere godsdienstige gemeenschap aansluiten en dat ze van de orde in een chaos terecht komen.

Natuurlijk is een vrijheids- en democratische staat vatbaarder voor maatschappelijke gevaren dan andere systemen. Als voorbeeld kan de Bondsrepubliek genoemd worden, die aan alle mensen zonder onderscheid onbeperkte vrijheden garandeert d.w.z. ook aan zulke mensen, die de democratische staat en zijn ordening afwijzen.

Wij zijn met deze gevaren voor ogen uiterst bezorgd over de toekomst van onze moslimse jeugd. Daarom hechten wij waarde aan de erkenning van de Islam door de staat als godsdienstige gemeenschap en op het plaatsen van het islamitische godsdienstonderwijs op de openbare scholen als gewoon leervak. Omdat wij geloven, dat wij zo schade voor onze gemeenschappen kunnen voorkomen en op deze wijze de maatschappij in zijn geheel kunnen dienen. De christelijk-islamitische dialoog, de ontmoeting met de kerken, schijnt ons in menig opzicht belangrijk, daarom ook, omdat de krachten, die de godsdienst vijandig zijn in de maatschappij in sterkte toenemen.

Wij zijn tot ieder soort dialoog bereid, die geschikt is, een brug te slaan tussen de mensen, tussen christenen en moslims, omdat wij geloven, dat zo'n toenadering tot elkaar tot de opleving van de vroomheid in de hele wereld kan bijdragen.

Als leden van de islamitische diaspora zien wij ons echter ook daarom tot contacten met de christenen verplicht, omdat wij de weg tot een soort heilige alliantie van de beide godsdiensten vrij willen maken, om de rechten om te leven van alle gelovigen te kunnen verzekeren. Onze verwachting bestaat weliswaar op de eerste plaats daarin, dat de Islam in Duitsland als dialoog-partner met gelijke rechten erkend wordt, door het verstrekken van het publiekrechtelijke genootschapsrecht" (Medrese-i-Nuriyye: Einige wesentliche Anmerkungen zum Iserlohner Gespräch, Köln 1979).

7. NURDSCHULUK IN DEUTSCHLAND

In de Bondsrepubliek en Westberlijn onderhoudt de Nurdschuluk-beweging nu 26 leerhuizen (Medresen), waarin telkens tussen de 15 en 20 leerlingen werkzaam zijn. De gebedsdiensten in de leerhuizen worden wekelijks door ongeveer 6.000 gelovigen bezocht. De centrale van de beweging voor de duitstalige ruimte is de "Medrese-i-Nuriyye" in de Rolandstrasse 88 in 5000 Köln 1. In Keulen is de beweging ook als "Islamischer Spitzenverein" onder de benaming "Jama'at un-Nur" in het verenigingsregister als vereniging, die rechtspersoonlijkheid bezit, ingeschreven.

Leerhuizen bevinden zich in:

8750 Aschaffenburg	2400 Lübeck
8900 Augsburg	6500 Mainz
1000 Berlin	6800 Mannheim
5300 Bonn	4050 Mönchengladbach
2800 Bremen	8000 München
4100 Duisburg	2350 Neumüster
4000 Düsseldorf	3150 Peine
6000 Frankfurt/M.	7532 Pforzheim
2000 Hamburg	5630 Remscheid
3000 Hannover	6420 Sickendorf (Fulda)
5000 Köln	7000 Stuttgart
4920 Lemgo/Lippe	7900 Ulm

De Nurdschuluk-beweging behoort tot de "landsorganisatie van islamitische gemeenschappen in Noordrijn-Westfalen" (zetel in Dortmund) en de "Islam-raad van Noordrijn-Westfalen". De landsorganisatie verplicht zijn leden tot de grondwet van de Bondsrepubliek.

INHOUD

1. Inleiding	2
2. Geschiedkundig overzicht	3
3. Doel van de beweging	5
4. Structuur van de organisatie	6
5. Model van de maatschappij	7
5.1 De staat	8
5.2 Het vrijheidsbegrip	8
6. Islamitische traditie en godsdienstige dialoog	8
7. Nurdschuluk in Duitsland	11

UIT DE AKTUALITEIT.

gl 4 anp 12-05-1980; 15.15

Landelijke samenwerking van alle islamitische organisaties in Nederland in federatief verband.

Amsterdam.

Naar aanleiding van gemeenschappelijke akties rond de film "de dood van een prinses" heeft in de afgelopen weken intensief overleg plaatsgehad tussen vertegenwoordigers van een aantal landelijke en lokale islamitische organisaties in Nederland.

Bij het opmaken van de balans ten aanzien van de presentatie van de Islam en de islamitische wereld in de nederlandse media, en de positie van de islamitische minderheden in het licht van het beleid van de nederlandse regering, werd vastgesteld dat al te lang het "over u", "voor u", maar "zonder u" stelregel is geweest.

Tevens werd gekonkludeerd dat verbetering alleen te verwachten is van gecoördineerde aktie uit eigen kring.

Een eerste aanknopingspunt werd gevonden in het "islamic centre Amsterdam project". Dit project zal zich in de nabije toekomst gaan bezighouden met de moslim-problematiek in Nederland, met hulp en onder auspiciën van het "advieskomitee van de Federatie van moslim-organisaties in Nederland (FOMON) bestaande uit in Nederland geaccrediteerde vertegenwoordigers van islamitische landen.

Derhalve hebben de volgende vertegenwoordigers van de islamitische organisaties en voorvechters van de islamitische belangen zitting genomen in het dagelijks bestuur van het "islamic centre Amsterdam project":

de heren Hassan el-Moudni, secretaris van de "Stichting Moskee Marokkanen"

Ibrahim Gormez, voorzitter van de "Federatie van Turkse islamitische verenigingen in Nederland"

Aziz Abdullah Balbaid, voorzitter van de "Young muslim association of Europe"

Liaqat Ali Dilmohamed, voorzitter van de "Nederlandse islamitische sociëteit" (open lidmaatschap ongeacht nationaliteit)

Ibrahim Ahmed Farouk, die belast zal worden met de voorlichting

Muhammad Alsman Wagenmaker, project-coördinator van het "islamic centre Amsterdam project".

De leden van het dagelijks bestuur hebben een voorstel ingediend bij de in het adviescomitee van de FOMON zitting hebbende diplomaten, ten einde op korte termijn te komen tot een geformaliseerde federatieve samenwerking van het maximale aantal islamitische organisaties in Nederland, op basis van een beginsel-programma van puhten van gemeenschappelijk belang. Niet alleen zullen de aangesloten organisaties eensgezind optreden ten aanzien van de uitvoering van het programma, maar tevens zal elke der aangesloten organisaties voor lokale problemen de steun krijgen van het algeheel federatieve samenwerkingsverband. Bovendien zal intensief worden gewerkt aan een verdergaande progressieve integratie van alle islamitische organisaties in Nederland.

Het federatieve samenwerkingsverband zal zich als aktiegroep met meer dan 300.000 aanhangers met alle binnen het raam van de nederlandse wetgeving beschikbare middelen inzetten ter verbetering en consolidatie van de positie der moslim-minderheden in Nederland, en stelt zich ten doel het thans bestaande vertekende beeld van de Islam in dit land door het plegen van voorlichting en het aangaan van discussies te vervangen door een reëel beeld van deze wereldgodsdienst met meer dan 700.000.000 aanhangers.

Op langere termijn zal in nauw overleg met de adviserende diplomatieke vertegenwoordigers van islamitische landen gestreefd worden naar samenwerking in Europees verband.

Inhoudsopgave van de nog na te bestellen nummers (de ontbrekende nrs zijn helaas uitverkocht).

- 2- dialoog Islam-Christendom, gezien van islamitische zijde
- 3- vastenmaand Ramadan
- 5- bedevaart naar Mekka - offerfeest Aïd el Kebir
- 6- kanttekening bij een experiment - Islam in konfrontatie met Christus
- 7- Islam en konfrontatie met Christus II - preek bij een eucharistieviering
- 8- de Islam en de problemen van deze tijd (interview met sheikh v.Al-Azhar)
- 9- internationaal congres van moslims en christenen te Cordoba
- 10- inleiding over de Islam door een christen, aanvaardbaar voor een moslim
- 11- voorschriften met betrekking tot verboden spijsen en dranken
- 13- moslims vasten en wij christenen
- 14- de Islam en de Bijbel
- 15- moslims onder ons
- 17- de Islam op zoek naar het heil
- 20- samenl.met buitenl.werkn.-ziekenbezoek bij buitenl.werknemers
- 21- Joden-Christen-Moslimgroepen in Nederland - dialoog iedere vorm van kom-
munikatie
- 23- de Libanon
- 24- christenen in Trans-Jordanië
- 25- het rituele gebed in de Islam
- 26- Syrië
- 27- Jerusalem
- 28- christenen in Turkije
- 29- het Iraakse meisje
- 31- het gemengde huwelijk
- 32- ter verantwoording en lezersonderzoek
- 33- dialoog tussen moslims en christenen en de godsdienstige gevoeligheden
- 34- de Islam en de Schriften
- 35- het gemengde huwelijk II
- 36- imam en moskee
- 37- goed en kwaad in de islam
- 38- Ahmadiyya-gemeenschap
- 39- conferentie in Salzburg
- 40- het gebedssnoer in de Islam - de "99 schoonste namen van God"
- 41- het gebruik van islamit.gebedsteksten i.d.chr.liturgie of andere gelegen-
heden
- 42- Abraham in de Koran
- 43- zending onder de moslims in Nederland (TV-interview)
- 44- Islam en staat - de Koran en de islamitische ethiek
- 45- Islam en godsdienstvrijheid
- 48- Islam in Indonesië
- 49- een religieuze minderheid in Turkije, de Alevieten

Redactie van "Begrip":

- P. Backx, witte pater, in dienst van de Cura Migratorum. Eindredakteur.
adres: Kruiskampsingel 365, 5224 KK Den Bosch tel.073-135926
- J. Slomp, pred. in alg. dienst van de Geref.kerken.
adres: Postbus 203, 3830 AE Leusden-C tel.033-943244
- J. Rijk, secr. van het R.K. Vreemdelingenpastoraat.
adres: Hinthamerstraat 177, 5211 ML Den Bosch tel.073-145159
- H. Obdeijn, wetensch. medewerker in gesch.Universiteit v. Nijmegen.
adres: Weth. Broekmanstr. 47, 6551 BC Weurt-Beuningen

Ledenadministratie en verzending: Wüstelaan 80 2082 AD Santpoort